

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΑΣΧΑ

Αγαπητοί μου,

Ένας χρόνος είχε περάσει από το δράμα της Σταυρώσεως κι από το θαύμα της Αναστάσεως. Οι Απόστολοι, που είχαν σκορπισθεί σ' όλη την Παλαιστίνη και σ' όλη τη Συρία, για να ξαπλώσουν τη νέα θρησκεία, γυρίζουν ένας ένας στα Ιεροσόλυμα. Θέλουν να είναι εκεί, να γιορτάσουν όλοι μαζί τη μεγάλη επέτειο, την πρώτη...

Και συναθροίζονται στο άγιο σπίτι, όπου κατοικεί η μακαρία Μητέρα με τον αγαπημένο Μαθητή. Δε φοβούνται πια τους Ιουδαίους, τους Φαρισαίους και τους Αρχιερείς. Όσο κι αν σφράγισαν, όσο κι αν φύλαξαν τον τάφο, ο «πλάνος εκείνος» αναστήθηκε. Το θαύμα τούς κρατεί αλαλιασμένους ακόμα κι αυτούς. Έπειτα, δεν έχουν ακόμα ιδέα τι άπλωμα θα λάβει η νέα θρησκεία. Την περιφρονούν σαν μια αίρεση ακίνδυνη. Αργότερα θ' ανανοηθούν* και θ' αρχίσει ο μεγάλος διωγμός.

θα ανανοηθούν: θα σκεφτούν, θα καταλάβουν, θα συναισθανθούν

Ἄφοβα λοιπόν οι Απόστολοι κι οι λίγοι ακόμα οπαδοί, όσοι εγνώρισαν τον Κύριο, περιστοιχίζουν τώρα την Παναγία. Είναι η Πέμπτη του Μυστικού Δείπνου. Δεν έχει την ίδια ημερομηνία, είναι όμως η πρώτη μετά την πανσέληνο του Μάρτη. «Να», λένε, «σαν απόψε...». Και θυμούμενοι το τελευταίο τραπέζι που έφαγαν μαζί Του, κάνουν και την Πέμπτη εκείνη το ίδιο. Είναι μια αληθινή ιεροτελεστία. Διαβάζουν πρώτα τα «Λόγια του Κυρίου», γραμμένα σε διάφορα τετράδια, που από αυτά σε λίγο θα βγει το Ευαγγέλιο. Κι όταν φθάνουν στα λόγια του Μυστικού Δείπνου «λάβετε, φάγετε... πείτε εξ αυτού πάντες... τούτο ποιείτε εις την εμήν ανάμνησιν...», ο Πέτρος κόβει και μοιράζει σ' όλους από ένα κομμάτι του ευλογημένου άρτου και τους δίνει να πιούν τρεις φορές απ' το ποτήρι του ευλογημένου οίνου. Το κάνουν στην ανάμνησή Του. Μα η ανάμνηση αυτή είναι τόσο ζωηρή και τόσο συγκινημένη, που τους Τον φέρνει μπροστά τους ολοζώντανο. Πίνοντας από το κόκκινο εκείνο κρασί και τρώγοντας από το άσπρο εκείνο ψωμί, νομίζουν πως τον παίρνουν μέσα τους ακόμα μια φορά, ολάκερο, με το αίμα Του και με το σώμα. Γίνεται ένα θαύμα, μια μετουσίωση. Είναι η πρώτη Λειτουργία, η πρώτη Μετάληψη.

Και ξημερώνει Παρασκευή. Το μαρτύριο, η αγωνία, ο σωματικός θάνατος του Κυρίου τούς θλίβει βαριά την ψυχή. Ας ξέρουν πως σε τρεις μέρες αναστήθηκε σαν Θεός. Τον βλέπουν τώρα να πάσχει σαν άνθρωπος. Τον βλέπουν γυμνό και ματωμένο να ξεψυχά απάνω σ' ένα σταυρό. Ἐπειτα να Τον ξεκρεμούν νεκρό και να Τον θάζουν σ' έναν τάφο... Η Παναγία κλαίει σιωπηλά. Δακρύζουν γύρω της κι οι άλλοι και σιγοψιθυρίζουν προσευχές. Κάποιος διαβάσει, από τα «Λόγια του Κυρίου», όσα είπε στο πραιτώριο, στον Πιλάτο, κι ύστερα πάνω στο Σταυρό. Οι άλλοι ακούνε. Κι οι ώρες περνούν θλιβερές, πένθιμες – οι ώρες της Παρασκευής...

Την άλλη μέρα όμως τα φοβερά εκείνα οράματα παραμερίζουν κι οι Απόστολοι δε θυμούνται παρά την προσδο-

κία, που είχαν αισθανθεί ύστερα από την ταφή: «Μετά τρεις ημέρας εγείρομαι!» Είναι γαλήνιοι, όπως και τότε που είχαν μέσα τους την ελπίδα, τη βεβαιότητα, πως ο λόγος Του θ' αλήθευε. Και περιμένουν, περιμένουν και τώρα, σαν να επρόκειτο να ξαναγίνει το θαύμα και να ξαναϊδούν μπροστά τους τον Αναστημένο, με τα πληγωμένα χέρια και την τρυπημένη πλευρά...

Περνά κι η γαλήνια ημέρα του Σαββάτου, «η επαύριον, ήτις εστί μετά την Παρασκευήν»... Και ξημερώνει η άλλη, η Μία των Σαββάτων, η τρίτη ημέρα, η μεγάλη... Το θαύμα έγινε, ο Χριστός αναστήθηκε και, στην ενθύμηση της πρωινής αναγγελίας, στην ενθύμηση του εσπερινού οράματος, η χαρά των πρώτων εκείνων Χριστιανών κορυφώνεται. Από τα «Λόγια του Κυρίου» κάποιος διαβάζει το «Ειρήνη υμίν» και το «Μαρία, μη μου άπτου». Και οι άλλοι, στη χαρά τους, τα ξαναλένε δυνατά, τα ψέλνουν, τα τραγουδούν. Κι αγκαλιάζουν ο ένας τον άλλον, κι αλλάζουν το φιλί της χαράς και της αγάπης. Από το άγιο σπίτι οι χαρμόσυνες, οι θριαμβευτικές ψαλμωδίες αντηχούν σ' όλη την πόλη: «Χριστός ανέστη!»

Έτσι φαντάζομαι το πρώτο Πάσχα.

Κι από τότε η μεγάλη εκείνη ημέρα, η Μία των Σαββάτων, η τρίτη μετά την Παρασκευή, ονομάζεται ημέρα του Κυρίου, Κυριακή και Άγια Ανάσταση. Γιατί στο εξής κάθε Κυριακή θα θυμίζει στον κόσμο το θαύμα και θα 'ναι κι αυτή σαν ένα μικρό Πάσχα, που θα 'χει κάτι απ' τη χαρά, τη λαμπρότητα και τη δόξα του μεγάλου, της Λαμπρής.

Και του χρόνου, αγαπητοί μου!

Χριστός Ανέστη!

Σας ασπάζομαι

Φαίδων

Γρηγόριος Ξενόπουλος

Γρηγόριος Ξενόπουλος - Βιογραφικό

Θεατρικός συγγραφέας, μυθιστοριογράφος, αρθρογράφος, διηγηματογράφος ο πολυγραφότατος Ζακυνθινός, Γρηγόριος Ξενόπουλος (1867-1951), γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1867. Η οικογένεια γρήγορα επέστρεψε στη Ζάκυνθο όπου ο συγγραφέας πέρασε τα παιδικά του χρόνια.

Στην Αθήνα ο Ξενόπουλος έφτασε το 1883 για να σπουδάσει μαθηματικά. Γράφτηκε μεν στο Πανεπιστήμιο Αθηνών αλλά ποτέ δεν ολοκλήρωσε τις σπουδές του καθώς η λογοτεχνία τον είχε ήδη παγιδεύσει.

Πρωτοεμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα το 1888 με το μυθιστόρημα Ο άνθρωπος του κόσμου ενώ έγραψε συνολικά περισσότερα από 80 μυθιστορήματα και πλήθος διηγημάτων μεταξύ των οποίων: Μαργαρίτα Στέφα (1893), Κόκκινος βράχος (1905), Ο πόλεμος (1914), «Οι μυστικοί αρραβώνες (1915), Λάουρα (1915) καθώς και η κοινωνική τριλογία Πλούσιοι και φτωχοί (1919), Τίμιμοι και άτιμοι (1921), Τυχεροί και άτυχοι (1924), ενώ ακολούθησαν η Αναδυομένη (1923), η Ισαβέλλα (1923) και η Τερέζα Βάρμα-Δακόστα (1925).

Και δε σταματά εδώ η πολυσχιδής δραστηριότητα του. Η αγάπη και το ενδιαφέρον του για τα παιδιά διοχετεύτηκαν στο θρυλικό περιοδικό «Διάπλασις των Παίδων», του οποίου διατήρησε την αρχισυνταξία επί 52 ολόκληρα χρόνια (1896 – 1948), ενώ έχει μείνει χαρακτηριστική η έκφραση «*Σας ασπάζομαι Φαίδων*» με την οποία υπέγραφε τα γράμματα τα οποία υποτίθεται έστελνε ως αναγνώστης στο περιοδικό. Κάτι που δεν απείχε και πολύ από την αλήθεια βέβαια καθώς ήταν φανατικός αναγνώστης του περιοδικού όταν ήταν μικρός μαθητής.

Πολλά στοιχεία στα έργα του είναι αυτοβιογραφικά. Όπως εξομολογείται ο ίδιος στην Αυτοβιογραφία του, το μυθιστόρημα του *Μυστικοί Αρραβώνες* βασίζεται σε αληθινά γεγονότα.

Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος πέθανε στην Αθήνα στις 14 Ιανουαρίου 1951 σε ηλικία 84 ετών και κηδεύτηκε με μεγάλες τιμές.

Λεξιλόγιο μαθήματος:

για να ξαπλώσουν τη νέα θρησκεία... για να διδάξουν τον λόγο του Ιησού
συναθροίζομαι ... μαζεύομαι μαζί με άλλους στον ίδιο χώρο. Συγκεντρώνομαι

ο αγαπημένος Μαθητής... ο Ιωάννης

αλαλιασμένοι... άφωνοι, ταραγμένοι, συγχυσμένοι

η αίρεση... θρησκευτική διδασκαλία που διαφοροποιείται από την καθιερωμένη επίσημη θρησκεία

η ιεροτελεστία... τέλεση θρησκευτικής λειτουργίας

η μετουσίωση... το θαύμα της μετατροπής του άρτου και του οίνου σε Σώμα και Αίμα του Ιησού Χριστού που συντελείται κατά την εκτέλεση του μυστηρίου της Θείας Κοινωνίας

το πραιτώριο... το κτίριο μόνιμης διαμονής του Ρωμαίου διοικητή μιας περιοχής

εγείρομαι... Ανασηκώνομαι, ανορθώνομαι, ανασταίνομαι

«η επαύριον, ήτις εστί μετά την Παρασκευή»... η επόμενη μέρα, η οποία είναι μετά από την Παρασκευή

στην ενθύμηση του εσπερινού οράματος... στην ανάμνηση του νυχτερινού οράματος, αυτού που είδαν ενώ βρίσκονταν σε έκσταση

«Ειρήνη υμίν»... ειρήνη σ' εσάς

«Μαρία, μη μου άπτου»... Μαρία μη με αγγίζεις, μη με ακουμπας

A. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ - ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ:

1. Ποιος είναι ο συγγραφέας του κειμένου και που δημοσιεύτηκε η επιστολή του. Με ποιο ψευδώνυμο υπογράφει την επιστολή του;
2. Από που ποια φράση φαίνεται ότι ο συγγραφέας φαντάζεται τα γεγονότα που περιγράφει;
3. Σε ποιο μέρος διαδραματίζεται η ιστορία μας (πόλη και χώρος);
4. Πόσος καιρός έχει περάσει από την Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού;
5. Για ποιο λόγο έχουν ξαναμαζευτεί οι μαθητές του του Χριστού μαζί με την Παναγία;
6. Ποια πιστεύετε ήταν τα συναισθήματα των Αποστόλων την ώρα της αναπαράστασης των γεγονότων που είχαν ζήσει με τον Χριστό;
7. Ποιο μυστήριο της εκκλησίας που κρατάει μέχρι τις μέρες μας τελέστηκε για πρώτη φορά εκείνο το βράδυ; Γράφω ακριβώς τα λόγια του συγγραφέα που το περιγράφουν όπως το φαντάστηκε.
8. «Κι οι ώρες περνούν θλιβερές, πένθιμες - οι ώρες της Παρασκευής...» Γιατί η Μεγάλη Παρασκευή θεωρείται η πιο πένθιμη μέρα του χρόνου; Ποια λειτουργία ακούμε στην εκκλησία εκείνη την μέρα;
9. Καταγράψετε τα συναισθήματα που ένιωθαν οι μαθητές του Χριστού το Μεγάλο Σάββατο γνωρίζοντας τη φράση του Χριστού «Μετά τρεις μέρες εγείρομαι!».
10. Πως ονομάζουμε εμείς την ημέρα που ο συγγραφέας αποκαλεί «Η Μια των Σαββάτων». Γράψετε δύο διαφορετικές λέξεις που χρησιμοποιούμε σήμερα.
 - Το Σάββατο για τους Εβραίους και την εβραϊκή θρησκεία αντιστοιχεί στη δική μας Κυριακή.
11. Με βάση τις συνθήκες που επικρατούν, πως προτείνετε να δράσουμε φέτος για να νιώσουμε τα Πάθη του Χριστού που διαδραματίζονται τη Μεγάλη εβδομάδα αλλά και για να νιώσουμε τη χαρά της Ανάστασης στις καρδιές μας;
12. Ποιο **θετικό** βλέπετε και ποιο **αρνητικό** από τον αποκλεισμό κάθε οικογένειας στο σπίτι, με βάση το πως θα ζήσουμε τη Μεγάλη Εβδομάδα και την Ανάσταση;

B. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ:

ΠΟΥ

Το ΠΟΥ μπορεί να είναι:

i. Αιτιολογικός σύνδεσμος

π.χ. Απορώ που (γιατί) έφυγες τόσο βιαστικά

ii. Αποτελεσματικός σύνδεσμος

π.χ. Είμαι τόσο χαρούμενη, που (ώστε) σκέφτηκα να έρθω να σε δω

iii. Αναφορική αντωνυμία

π.χ. Ο φίλος μου που (ο οποίος) ήρθε χτες μου είπε τα νέα

iiii. Ερωτηματικό – Τοπικό επίρρημα

π.χ. Πού πήγες χτες;

Μου εξήγησε που πήγε χτες. (τόπος)

ν. Ειδικός σύνδεσμος

π.χ. Βλέπω που (ότι) είσαι καλά

Ασκήσεις

1. Να αναγνωρίσεις το «ΠΟΥ» στις πιο κάτω προτάσεις:

- α. Δε μας είπες **που** θα πας διακοπές. (.....)
- β. Έμαθα **που** ήρθαν οι συγγενείς σας από την Αυστραλία. (.....)
- γ. Ενθουσιάστηκα **που** έμαθα για την επιτυχία σου. (.....)
- δ. Κάνει τόσο κρύο **που** δεν το αντέχω. (.....)
- ε. **Πού** έψαξες για να βρεις τη συνταγή; (.....)
- στ. Ο σεισμός ήταν τόσο δυνατός, **που** πανικοβλήθηκα. (.....)
- ζ. Ταράχτηκα **που** την είδα ξαφνικά μετά από τόσο καιρό. (.....)
- η. Το σπίτι **που** μένουμε είναι ισόγειο. (.....)
- θ. Σε άκουσα **που** ήρθες αργά. (.....)
- ι. Τις ασκήσεις **που** του έβαλα, τις έλυσε αμέσως. (.....)

2. Πότε **που** και πότε **όπου**.

Χρησιμοποιώ **που** ή **όπου**, όπως στα παραδείγματα:

Συναθροίζονται στο σπίτι, το οποίο βρίσκεται στην άκρη της πόλης.

Συναθροίζονται στο σπίτι, που βρίσκεται στην άκρη της πόλης.

Συναθροίζονται στο σπίτι, στο οποίο κατοικεί η μακαρία Μητέρα.

Συναθροίζονται στο σπίτι, όπου κατοικεί η μακαρία Μητέρα.

Με το κουβάρι της Αριάδνης ο Θησέας μπήκε στον λαβύρινθο, ο οποίος βρισκόταν στην Κνωσό.

Με το κουβάρι της Αριάδνης ο Θησέας μπήκε στον λαβύρινθο, στον οποίο βρισκόταν ο Μινώταυρος.

3. Όταν το **που** σημαίνει **ώστε**.

Χρησιμοποιώ το **ώστε** αντί για το **που**, όπως στο παράδειγμα:

Η ανάμνηση είναι τόσο ζωνρή, που τον φέρνει μπροστά τους ολοζώντανο.

Η ανάμνηση είναι τόσο ζωνρή, ώστε τον φέρνει μπροστά τους ολοζώντανο.

Το μήνυμα της αγάπης έχει τόση δύναμη, που συμφιλιώνει και τους πιο ισχυρούς αντιπάλους.

4. Το ψωμί και το κρασί άλλοτε και τώρα.

Γράφω κάθε λέξη στην οικογένεια της:

(ψωμάς, αρτοποιός, οινοπώλης, αρτοποιείο, ψωμάδικο, οινοποιείο, κρασάτο, κρασοπότηρο, οινοπαραγωγός, κρασοκατάλυση (η κατανάλωση κρασιού), ψωμοτύρι, αρτόδεντρο, αρτοφόρι (ο σκεύος που τοποθετούμε το ψωμί), ψωμιέρα, ψωμοτύρι)

άρτος:
κρασί:
οίνος:
ψωμί:

5. Γράφω προτάσεις χρησιμοποιώντας τις παρακάτω λέξεις:

(ιδέα, μήνυμα, ταβέρνα, κερνώ, λαβύριθνος, έθιμο, κρασί)

6. Να βρεις στο λεξικό πέντε σύνθετες λέξεις με α' συνθετικό τη λέξη **θρησκεία** να τις σημειώσεις και να γράψεις τη σημασία τους:

.....

7. Να συμπληρώσεις τον πιο κάτω πίνακα:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
Όνομαστική	Γενική	Όνομαστική	Γενική
ο κάτοικος	του κατοίκου	οι κάτοικοι	των κατοίκων
το μήνυμα		τα	
η φήμη		οι	
ο υπάλληλος			
το στέλεχος			
το μέγεθος			
η νηπιαγωγός			
το θέατρο			
η αργία			
ο ιερέας			
η πράξη			
ο συγγραφέας			

Πηγές: 1.«Η γλώσσα μου, Τέταρτο μέρος», ΟΕΔΒ. 2.«Η γλώσσα μου, Στ' Δημοτικού 2» ΛΙΒΑΝΗ

